

مقدمه

در سال ۱۹۹۰ میلادی پنج سازمان بین المللی یونسکو، یونیسف، صندوق جمعیت سازمان ملل، بانک جهانی و برنامه عمران ملل متحد، به منظور بررسی مسایل آموزش و پرورش جهان در جامتین تایلند گرد هم آمدند. در این بررسی مشخص شد که بیش از ۹۶۰ میلیون افراد بزرگسال در جهان بی سواد هستند که دو سوم این گروه را زنان تشکیل می دهند. همچنین بیش از صد میلیون کودک که دست کم ۶۰ میلیون از آنها را دختران تشکیل می دهند به مدرسه دسترسی ندارند، بنابراین بیابیه ای در آن سال صادر شد و نهضتی با عنوان «آموزش برای همه» با اهداف زیر در جهان آغاز شد.

- ۱- گسترش سواد در جهان
- ۲- افزایش فرصت های یادگیری برای همگان
- ۳- بهبود کیفیت یادگیری

در سال ۲۰۰۰ میلادی در پیگیری بیابیه جامتین، گردهمایی دیگری با حمایت پنج سازمان مذکور و با حضور سران و وزیران آموزش و پرورش کشورهای مختلف جهان به منظور بررسی عملکرد کشورها طی ده سال گذشته و ترسیم چارچوب عمل طی پانزده سال آینده (۲۰۱۵ میلادی) در داکار سنکال تشکیل شد. در این اجلاس با توجه به ضعف برخی کشورها در دستیابی به اهداف تعیین شده، اعلامیه ای صادر شد که براساس آن نمایندگان کشورهای مختلف شرکت کننده از جمله وزیر آموزش و پرورش وقت جمهوری اسلامی ایران متعهد شدند با بسیج تمامی توان و امکانات خود و بهره گیری از راهبردهای تعیین شده برای دستیابی به اهداف مشخص شده در این اعلامیه بکوشند، به گونه ای که آنها را تا سال ۲۰۱۵ میلادی محقق نمایند.

اهداف برنامه آموزش برای همه

- اجلاس داکار شش هدف عمده برنامه آموزش برای همه را به شرح ذیل مورد تأکید قرار داده است:
- ۱- گسترش و بهبود همه جانبه ی مراقبت و آموزش در سنین آغازین کودکی، به ویژه برای آسیب پذیرترین و محروم ترین کودکان
 - ۲- تضمین این که تا سال ۲۰۱۵ همه ی کودکان به ویژه دختران و کودکانی که در شرایط دشوار قرار دارند و نیز کودکان اقلیت های قومی، به آموزش ابتدایی رایگان و اجباری با کیفیت خوب و کامل دسترسی داشته و دوره ی مذکور را به پایان برسانند.
 - ۳- تضمین این که برآوردن نیازمندی های یادگیری تمامی خردسالان و بزرگسالان از طریق دسترسی عادلانه به برنامه های آموزشی مناسب و مهارت های روزمره، برایشان امکان پذیر شود.
 - ۴- محقق ساختن یک بهبود ۵۰ درصدی در سطوح سواد بزرگسالان تا سال ۲۰۱۵، به ویژه برای زنان و دسترسی برابر به آموزش پایه و پایدار برای همه ی بزرگسالان
 - ۵- از میان برداشتن تبعیض جنسیتی در آموزش ابتدایی و متوسطه تا سال ۲۰۰۵ و رسیدن به عدالت جنسیتی در آموزش و پرورش تا سال ۲۰۱۵، همچنین ضمانت دسترسی کامل و عادلانه دختران به آموزش پایه با کیفیت مناسب
 - ۶- بهبود تمام جنبه های کیفی آموزش و تضمین اعتدالی آن برای همه، به طوری که همگان بتوانند نتایج عینی، مشخص و قابل اندازه گیری آن را ملاحظه نمایند. حصول این اهداف، به ویژه در یادگیری سواد خواندن، نوشتن، حساب کردن و آموختن مهارت های ضروری زندگی، دارای اهمیت است.

سازمان آموزش و پرورش استثنایی به منظور دستیابی به توافقات بین المللی مبنی بر فراهم نمودن آموزش کیفی و قابل دسترس برای تمامی افراد و تعهدات دولت جمهوری اسلامی ایران در اجلاس آموزش برای همه داکار (۲۰۰۰ میلادی)، با انتخاب راهبرد جایگزینی دانش آموزان با نیازهای ویژه در مدارس عادی بر تأمین کیفیت آموزش و پرورش برای تمامی کودکان تلاش کرده است. این تلاش منجر به صدور مصوبه ای تحت عنوان «آیین نامه آموزش و پرورش تلفیقی- فراگیر کودکان و دانش آموزان با نیازهای ویژه» در سال ۱۳۸۵ و تصویب اجرای قطعی آن در سال ۱۳۹۰ شد. البته قدمت آموزش دانش آموزان با نیازهای ویژه در مدارس عادی به سال ۱۳۴۷ و تأسیس دفتر آموزش کودکان استثنایی می رسد که تعدادی از دانش آموزان آسیب دیده شنوایی و بینایی در کلاس های خاص مدارس عادی و یا در کلاس های عادی تحصیل می کردند.

تعامل دو دانش آموز عادی و استثنایی

سازمان آموزش پرورش استثنایی

آموزش تلفیقی - فراگیر

مزایای آموزش تلفیقی - فراگیر

برای دانش آموزان عادی:

- ایجاد دوستی های سودمند و ارزشمند
- افزایش شناخت و پذیرش تفاوت های فردی
- ارتقاء آگاهی و پذیرش تنوع
- احترام قایل شدن برای تمامی افراد
- آماده سازی تمامی دانش آموزان برای دوران بزرگسالی در جامعه فراگیرسازی شده
- ایجاد فرصت هایی برای تسلط یافتن بر فعالیت ها از راه تمرین و تجربه و آموختن از دیگران
- کسب نتایج آموزشی بهتر
- پاسخگویی بهتر نیازهای تمامی دانش آموزان و تأمین منابع بیشتر برای همه

برای دانش آموزان با نیازهای ویژه:

- برقراری روابط دوستی
- افزایش روابط و پذیرش اجتماعی
- ارایه الگوهای همسالان برای تقویت مهارت های تحصیلی، اجتماعی و رفتاری
- تحقق بیشتر اهداف برنامه آموزشی انفرادی
- افزایش مهارت یادگیری و تعمیم پذیری
- فراگیرسازی بیشتر در محیط های آینده
- افزایش فرصت ها برای برقراری تعاملات
- همکاری بیشتر کارکنان مدرسه و مشارکت گسترده تر والدین
- تعامل بیشتر خانواده ها در جامعه و محیط های اجتماعی

تعریف آموزش تلفیقی - فراگیر

آموزش تلفیقی - فراگیر روشی است که در آن دانش آموز با نیازهای ویژه در کلاس آموزش و پرورش عادی در کنار سایر دانش آموزان جابدهی شده و با بهره گیری از برنامه های درسی مشترک و تمهید انطباق های محیطی و مناسب سازی برنامه درسی با استفاده از خدمات معلم رابط به عنوان تسهیل گر (در صورت نیاز)، به تحصیل می پردازد. معلم رابط، متخصصی است که در واحدهای آموزشی عادی با پاسخگویی به نیازهای آموزشی و پرورشی دانش آموزان با نیازهای ویژه از طریق پشتیبانی و همکاری مشترک با معلم کلاس، تسهیلات و خدمات آموزشی، پرورشی و توان بخشی مناسب را برای دانش آموزان با نیازهای ویژه فراهم می آورد.

جامعه تحت پوشش آموزش تلفیقی - فراگیر

دانش آموزان گروه های آسیب دیده بینایی، شنوایی، دارای هوش مرزی (دیرآموز)، جسمی - حرکتی، دارای مشکلات ویژه یادگیری و رفتاری - هیجانی (خفیف تا متوسط) که توسط مراکز تشخیص سازمان آموزش و پرورش استثنایی شناسایی می شوند.

اهداف آموزش تلفیقی - فراگیر

- ۱- ایجاد فرصت های برابر آموزشی و پرورشی برای تمامی کودکان واجب التعليم
- ۲- ایجاد آمادگی در دانش آموزان با نیازهای ویژه جهت ورود به عرصه جامعه و زندگی کردن در کنار سایر افراد
- ۳- ایجاد زمینه های تعامل صحیح بین دانش آموزان عادی و دانش آموزان با نیازهای ویژه
- ۴- ایجاد زمینه های لازم برای بهبود شاخص های کمی و کیفی آموزش و پرورش